

gir ► 'gér: -a m () osti | vilice za lovilje-nje rib: 'ribe sme 'čá:se žel'vile ſ z 'gér:ré (ſ = na 'gér:r) | □ Ø

glad ► g'žá:t -da in g'ža:dé m () nš, redk. glad, lakota 1. lobčutek potrebe po jedi: 'tá:g_()žá:t up'čutem, da se me 'ka: 'vemtna 'de:ža 2. | pomanjkanje hrane|: ta k'rulova 'tie:ta sə naz g'žá:da 're:šle • ud g'ža:dé ſa 'ža 'na:mə pə'ma:rlę • u 'žá:ger:jə sme g'žá:t:r'pé:le • 'de: nam 'ni t're:be g'runtat na g'žá:t | □ ⇒ LAKOTA | □ + [Tominšek 1903: 12; rod. ed. »sädž, strähv [...] glädž (nom. pa sträh, sâd ..., nasprotno kakor: bék : bíka).»]

gladek ► g'žá:dék (tudi -dek (in -dék)) -tka -ə prid. (rod. ed. m. sp. -t'kega) gladek 1. a | ki ima površino brez izboklin, vdolbin: g'žá:tka 'dje:ška • 'ti 'má:š:a g'žá:tke 'kó:ža b | preprosto oblikovan|: g'žá:tke 'ža:se (ki niso kodrasti, skodrani) ies. g'žá:dek 'le:s (brez grč) c gladek | spolzek|: st'ré:xa ja b'ža: g'žá:tka, me ja pa spet'po:zŋžə | □ k la GLIOVEN | □ +

► **gladek** ► g'žá:dék -tka -ə povdk. (⇒ GLADEK prid.) slabš. normalen | duševno uravnovešen|: a ſe 'ti 'čizd g'žá:tka? • 'ká: pa 'věča ſd ut'rúo:ka?! ſe: 'ni g'žá:dék! | □ ⇒ NORMALEN povdk. | □ Ø

► **gladko** ► g'žá:tke prisl. () 1. < GLADEK: g'žá:tke pə'č:sənē 'la:se 2. a izraža podkrepitev trditve ali zanikanja: be 'ma:gu g'žá:tke na'za:j_()et, če be 'nuo:ža pə'zá:b'u • g'žá:tke zamə'diža 'be, če 'na:be 'a:uto:bus 'jém'ø za'mude b popolnoma, čisto 'to: ſe ja pa g'žá:tke z'misnla • g'žá:tke sm pə'zá:bla, 'ká: ja t're:ba na'rie:s't' | □ k 2 NARAVNOST | □ +

► **gladko** ► g'žá:tke -t'kega s () nš gladka površina: na g'žá:t'kem me ja spet'da:rknžə | □ Ø

gladička | zidarska gladička| ⇒ HOBELJ

gladičnik ⇒ ABCIGŠTAJN

gladiti ► g'žá:dé -əm nd. (g'žá:dé (in g'žá:t') -te, 2. os. dv. -ta; g'žá:d'u -dža -ə, mn. -d'lé itd.) 1. g. kaj gladiti kaj | delati gladko, ravno|: pəle:turə na 'le:s u'lijaš, 'puo: pa 'tò:k 'ca:ita g'žá:déž, da se 'fa:jn s've:tę 2. a g. kaj gladiti kaj | premikati roko po čem|: 'ruse ſe ja g'žá:d'u pa 'sukö b redk. g. po čem gladiti po čem | božati|: pə 'ža:sex je ja g'žá:dža | □ k 2b ⇒ božati | □ +

gladovati ► g'žá:dó:vat -dujam nd. (g'ža:duj -te; g'ža:dó:vę -d'vá:ža -ə) star., redk. stradati | živeti v pomanjkanju hrane|:

'kék sme pə 'va:js'ke g'žad'vá:le! | □ ⇒ LAKATI | □ +

gladoven ► g'ža:dó:n -a -ə prid. (rod. ed. m. sp. -nja in -nega, daj. ed. m. sp. -n'mə in -nemə) star., redk. lačen 1. | ki čuti potrebo po jedi: a ſe z'ža gla'dó:n? • 'ti ž'vá:d g'ža:dó:na 'ti! 2. | ki živi v pomanjkanju hrane|: 'vi:č sme b'le g'ža:dó:né kə 'site | □ ⇒ LAČEN | □ +

glajštati ► g'le:jštati -əm a. () star., redk. g. kaj imeti kaj | izraža, da je kaj osebko-va svojina, lastnina|: a g'le:jštəš 'ké: k'ruxa? • 'ša: d've:sto 'dinérjo na g'le:jštəm • na g'le:jštəš 'mišə na 'di-lex, če ja ta p'rá:va 'má:čka p̄ 'xišə • ⇒ tudi DINERJA ne glajštati | □ ⇒ IMETI | □ Ø (+ gleštati)

glajz ► g'le:js -za m () 1. vlaka | žlebasta vdolbina v tleh za spravljanje lesa do gozdne ceste|: u 'go:še ſe ū'žá:člep pə g'le:jzə 2. tir | nosilec, po katerem kaj drsi: p̄ sekəl'žá:rijə ja 'fa:jn, če ſe g'le:jzə na'rè:tę 3. tir | tirnice|: 'diner na g'le:jz 'dá:š pa pə'čá:kəž, da 'cuk p'ride | □ k 3 ⇒ TIR | □ Ø

glanc ipd. ⇒ GLONC ipd.

glas ► g'žá:s -a m () glas 1. nš | zvok, ki ga a dela človek|: 'dje:b'ø (: g'žé'búo:k : 'nizek : 'tje:nek : ve'suo:k : zah'rjøpən) g'žá:s • čustv. ja 'jém'ø 'tá:g_()žá:s kə ſe t'ruge (nizek) • 'ká:ke g'žá:se s'puša! • 'čísc_()m ub g'žá:s 'pa:ršu, k sm 'puo:jo p'rie:več b daje žival|: 'ká:g 'žá:žastn g'žá:s 'má: 'pøs, kə 'f'rā:ncéka 'ni 2. | zvok izvajalca pri petju: "já:nes 'má: 'fa:jn (= 'le:b) g'žá:s 3. | zvok, ki ga daje kak predmet|: 'ká:g_()žá:s 'má: z'vø: 4. | odločitev pri glasovanju|: kə 'e:nj-křd_řá:ž g'žá:s, ja 'kø:nc, ſe na 'mó:rəš 'vie:č pra'mis'lt • za štér: r g'žá:se (raz'like) ja z'má:go • star. dati glase intonirati: 'dě: g'žá:se • čustv. imeti glas lepo peti: "bō:lk pa "já:ka na 'kó:rə 'puo:jeta, kə 'má:ta g'žá:se • poud. na ves glas zelo glasno: na 'vez g'žá:s jem ja p̄pø'viedvo, 'kék ja b'žə • čustv. ni glasa od koga nič ſe ne ve o kom, ker ſe ne javi: ud 'ná:žga "tó:na žə t'ri 'le:te 'ni nə'bje:ngə g'žá:sa | ⇒ NAGLAS | □ k 1-3 ⇒ ŠTIMA | □ + [Tominšek 1903: 16; tož. mn. »gláse«]

glasba ► g'žá:zba -e ſ () nš, nov. 1. glasba | umetnost|: za mə'dje:rnə g'žá:zbə 'mənə ſ 'ni 2. glasba | izvajanje|: g'žá:zbə 'ja:s 'rā:da p̄s'lušem 3. žarg. ſol. glasbeni pouk: 'jutər 'má:mə ſ 'zá:d'nę 'urə g'žá:zbə | ⇒ ALIJE, ARIJE | □ k 1-2 ⇒ MUZIKA; k